

Delavec izbija vsak petek s datumom naslednjega dne. — Naročnina za celo leto K 32.—, za pol leta K 16.—, za četrt leta K 8.—. Posamezna številka 50 vin. naročnina v inozemstvo sorazmerno več. Pošiljajte na uredništvo in upravnništvo Ljubljana, Selmburška ulica št. 6. II. nadst. Telefon št. 225.

DELAVEC

Rokopisi se ne vračajo. — Inserati se zaračunavajo, milimeter vrstica in sicer pri enkratni objavi po 85 vinarja, pri trikratni po 80 vinarja, pri šestkratni po 75 vin., pri celoletnih objavah po 70 vin. za vsakokrat. — Za razne izjave itd. stane mm vrstica K 1.— Reklam. so poštnine proste. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

V interesu buržoazije.

Kapitalisti in podjetniki sploh imajo na Slovenskem svojo zvezo industrijcev, na Hrvaškem pa svoj savez industrijalca.

Obe ti zvezi nista nič drugega kakor strokovne organizacije, v katerih je podjetništvo združilo vse svoje moči, da tako z združenimi silami zagovarjajo, zastopajo in branijo svoje interese. Zveza industrijcev na Slovenskem pa ni samo zato ustanovljena, da v njej združeni podjetniki uveljavljajo svoje težnje in potrebe napram vladnim krogom, v zadevah tičočih se prodaje svojih proizvodov na tržiščih v mejah lastne države ter tržiščih izven državnih mej, glede virov in nakupa surovin in polizdelkov ter posega z močno roko v davčne zadeve itd., nego je v prvi vrsti ustanovljena tudi zato, da paralizira stremljenje delavstva po primerni plači in drugih koncesijah, ki jih delavstvo od delodajalcev zahteva. Delodajalstvo se, kakor kaže, zaveda pomena svoje združitve, zato tudi vidimo, da si podjetniki vseh strok in poklicev solidarno podajajo roke. Liberalci, klerikalci, nemški in slovenski nacionalci, krščani in nekrščani židje, protestantje in katoliki, vsi to družbo vidimo v lepi slogi. Vsi se zavedajo, da imajo ene in iste interese in vsi vidijo le enega nasprotnika, to je v njihovih očeh delavstvo. Ni je regulacije plač, ni pogajanja, da ne bi sodeloval kak tajnik — inženir ali jurist kot zastopnik in zagovornik svojih mandatarjev, združenih v zvezi industrijcev in s kakšno vneto jih zagovarja, to vedo povedati zaupniki, ki so že zastopali ob takih prilikah delavstvo. Da v mnogih slučajih gre stvar celo tako daleč, da posamezni podjetnik ne sme po svoji volji ugoditi delavstvu kakor bi sam hotel, ampak se mora podvreči tozadornim sklepom zveze industrijcev. Ne posamezni podjetnik odločuje o odnošah napram delavstvu svojega podjetja, temveč odločuje o tem zveza industrijcev.

Pa vse to organizacijam buržoazije še ne zadostuje. Še vse premočne so ji strokovne organizacije delavstva. Mednarodno in interkonfesionalno organizirana buržoazija popolnoma pravilno sodi, da znajo edinstvene, močne strokovne organizacije delavstva postati nevaren tekmeč in faktor, kateremu bi, čeprav izborna organizirana, buržoazija morala podleči. Da se to ne zgodi, in da se proti preteči nevarnosti zavaruje ter da si zavaruje dominujoče stališče „gospodarja v hiši“ se poslužuje buržoazija sredstev, ki jih površni opazovalec na prvi pogled niti ne smatra za pripomoček. Predvsem si buržoazija prizadeva razdvajati delavstvo. V to svrhu si je kakor igralci na gledališkem odru razdelila vloge. Vsak del igra svojo vlogo, a konec koncev predstavlja vse skupaj vendarle eno ce-

loto. Njihova pota so razdeljena, taktika različna, toda namen je eden in isti. Glavno sredstvo, ki se ga poslužuje buržoazija, je ustanavljanje raznih na videz tudi delavskih strokovnih organizacij. Liberalna buržoazija podjetnikov in kapitalistov pospešuje in tudi gmotno podpira ustanavljanje takozvanih narodno-socialnih organizacij, klerikalni buržuazni kapitalisti pa takozvane krščansko-socialne organizacije, in staviti gremo se proti eni, da bi tudi nemška kapitalistična buržoazija ustanavljala svoje delavske organizacije, če bi imela piko. Na žalost nemške buržoazije pa nemško-nacionalne delavske organizacije v Jugoslaviji zaenkrat niso več „moderne“. Po nazoru mednarodno in interkonfesionalno organizirane kapitalistične družbe bi bil velik greh in izdajalstvo na skupnih interesih, ako bi si na primer nemški kapitalisti ustanovili svojo, slovenski nacionalci svojo in kapitalistični pripadniki internacionalnega klerikalizma svojo strokovno organizacijo. Ali glede delavstva je stvar drugačna. Kako se sistematično dela na cepljenju delavske moči, nam daje najboljši primer buržoazija iz klerikalnega tabora. Nekatera podjetja klerikalne buržoazije, kakor na primer Katoliška tiskarna v Ljubljani, nosijo prav lepe dobičke. Klerikalna buržoazija pa je tako požrtvovalna, da velik del teh dobičkov žrtvuje za agitacijo med delavstvom, izdaja časopise in vzdržuje agitatorje. Poleg tega je v klerikalnem taboru nebroj mecenov, ki tu in tam odrinejo potrebne tisočake. Končno pa iztisne tudi nekaj na limanice ujetim kalinom med proletarijatom. Vzemimo na primer, „Večerni list“. Ta list je skoz in skoz pasiven in če bi bili oni, ki ga izdajajo, nakazani na naročnino, ki zelo pičlo dohaja, bi ga morali takoj ustaviti, ako bi ne hoteli zabresti v dolgove, iz katerih bi se nikoli ne izkopal. Delni čisti dobički podjetij klerikalne buržoazije in darovanj tisočaki klerikalnih bogatašev-kapitalistov pa držijo vse to nad vodo, da s tem zavajajo delavstvo. Drugi slučaj! Od klerikalnih kapitalistov najeti in vzdrževani kuliji okrog takozvanih krščanskih socialnih organizacij so sicer zelo bahati, vemo pa, da ob neznatnih prispevkih in napram tem neznatnim prispevkom sorazmerno visoke podpore iz lastne sile organizacije niti životartiti ne bi mogle. Nadalje, če upoštevamo ves štab raznih tajnikov in drugih nastavljenecv, ki se jih seveda mora plačati, ker od zraka menda ne žive, mora biti tudi slepcu takoj jasno, da igrajo tukaj tajni denarni viri glavno oporo pri vsem delovanju.

Klerikalni kapitalisti in klerikalna buržoazija sploh, ki drugače sedi z drugo buržoazijo vseh barv pri eni in isti mizi, je ž njo združena v eni in isti organizaciji, je ustvarila aparat, katerega naloga je, preprečiti edinstvenost delavstva, da bi

ona sama, složna, postala gospodar situacije. Delavstvo razkosano, pa bi naj bilo organizaciji kapitalistov izročeno na milost in nemilost. Kapitalistična družba žrtvuje denarja kolikor ga treba, da doseže svoj cilj, to je razkosanost delavskega pokreta in nezmožnost organiziranja delavstva, zastopati svoje interese v javnem, socialnem, kulturnem in gospodarskem življenju.

O delovanju teh psevdo-delavskih organizacij ter »tudi delavskih« institucij živečih po volji in milosti klerikalne, kapitalistične buržoazije, izpregovorimo prihodnjič.

Zarota.

Že večkrat smo opozarjali, kako težko prenaša vsa jugoslovanska buržoazija osemurni delavnik. Osemurni delavnik leži gospodji v želodcu kakor kamen, katerega ne more bolje rečeno, noče prebaviti. Da bi osovraženi delavnik odpravili, kličejo na pomoč vse javne in tajne sile, boga in vruga, vse svetnike in vse hudiče. V sredstvih niso izbirčni, le da bi pomagali. Vse dejstveno in nedejstveno organizacije buržoazije vseh kalibrov od industrijske zveze do zadnje zadruge malih obrtnikov, od meščanskega dnevnega časopisja, tja do zadnjega zakotnega lističa — vse je mobilizirano proti osemurnemu delavniku. Še kramarska, od reklame živeča „Jugoslovanska Borza“ je priskočila svojim vzdrževalcem na pomoč. Poglejmo kaj ta listič pod zaglavjem „Delo“ piše:

„Vzemimo dva kmeta, prvi je bogat, drugi se je bil zadolžil v dolgi pravdi. Bogati misli, čemu bi delal, saj imam vsega dovolj, obubožani pa pravi, hočem da se izkopljem iz dolgov ter dela od ranega jutra do poznega večera. V 99 izmed 100 slučajev bo prva kmetija prej ali slej padla, druga pa si bo kmalu zopet odoro mogla.

Ta enostavni primer nam kaže važnost in neobhodno potrebo dela. A pri nas se žal tega še ne pojmuje. Morda se nam godi predobro, kakor prvemu kmetu? Drugemu kmetu pa lahko primerjamo Nemčijo, ki jo tlači senžermenski križ in ki dela, dela in zopet dela. Znan je n. pr. sklep nemških delavskih organizacij, da bodo delavci delali po 1 uro več kakor treba, za državo, za odplačilo državnih dolgov... Pri nas pa vse beži od dela, od prostega delavca do marsikakega poslanca.

Osemurno delo je postalo pri nas zakonito ter je že večinoma vpeljano, v boljševiški Rusiji pa so morali vpeljati 12urno delo, ker 8urno ni moglo proizvajati zadostne množine izdelkov. Tudi pri nas ne more ostati pri 8urnem delu, ker pri tem ne bomo v stanu tekmovali z inozemstvom. Tuje valute padajo, z njim cene inozemskega blaga, s kate-

rim bođemo kmalu preplavljeni v škodo domače industrije in kar je glavno, v škodo neodvisnosti Jugoslavije od inozemstva. Ravnotako kakor bi moral propasti naš kmet ob osemurnem delu, tako bo propadla ob 8 urnem delu tudi naša industrija, dokler ne bo dosegla ene stopnje z inozemsko. In z industrijo pade v konkurenčnem boju tudi delavstvo. Sicer imamo proti premajhni produkciji vsled kratkega delavnega časa tudi protitež, t. j. visoka uvozna carina, katere pa se ne more poljubno zvišati, če nečemo postati najdražja država. — Poleg vsega tega pa delavstvo vsled pomnoženega prostega časa tudi več potroši, kar jih zopet sili k višjim mezdnim zahtevam. So pa seveda opravila, ki jih človek fizično ne more vršiti čez gotovo mero: ta so pri teh splošnih mislih izvzeta.

Oporekalo se bo, da rabi delavstvo več prostega časa za izobrazbo in za dela v svojem domu itd., da faktično ne dela 8 ur nego po 12 ur in več. Da nekateri: izkušnja pa uči, da imajo od 8 urnega delavnika največjo korist gostilnice. Moral se bi torej najti modus, kako prisiliti ne samo delavstvo, nego vsakega posameznika, da ne trati zlatega časa v svojo lastno in splošno državno škodo.

Ta modus je našla boljševiška Rusija v delavskih bataljonih in v prisilnem 12 urnem delu. S temi metodami bo pri nas pač malokdo soglašal. Imamo pa tu še drugo sredstvo in to se glasi itd.

Ali je že kak živ krst čital večjo trparijo? Na Rusijo se sklicujejo, ne povedo pa ne, da tam ni privatnih kapitalistov kakor pri nas.

Smatrali smo za potrebno, da našim tovarišem predočimo način boja proti edini omenitve vredni pridobitvi delavcev v novi državi. Sicer pa si mora Slovek nehote odpljuniti. Fejl!

Podraženje premoga.

Vladna pojasnila.

Trboveljska premogokopna družba je predložila deželni vladi nove prodajne cene za premog. Družba zviša tono od 368 K na 523,45 K, toraj za 155,45 K pri toni, to je cena za debeli premog. Drobní premog bo po 495,45 K tona.

Ker je ujno potrebno, da se v naši državi — kakor se to vrši tudi drugod po svetu — produkcija premoga, kolikor je mogoče zviša, bo investirala trboveljska premogokopna družba letos v svoj obrat 100.000.000 K. Zato pa zahteva, da se od tega kapitala vračuna 43.000.000 K v prodajno ceno premoga. Če bi družba ne investirala vsega omenjenega kapitala, se bo določila pri kontroli kalkulacije koncem leta tangenta, ki se sme vračunati v prodajno ceno na 48 odstotkov fiktivno investiranega kapitala. Akcijska družba se je izrekla pripravljeno, da prenese tekem dveh mesecev svoje knjigovodstvo z Durčaja v Ljubljano in takrat bo omogočena redna kontrola. Zvišanje cen premogu je v primeri s cenami v drugih državah nizka (v Avstriji in na Češkem stane n. pr. tona manjvrednega premoga kakor je naš 700 do 800 jugoslovan-kron).

Trboveljska družba se zavezuje, da bo oddajala aprovizaciji za reveže in dobrodelnim zavodom letno okroglih 1000 vagonov po 4000 K (zvišanje bo tukaj znašalo 30 K pri toni). Železniški deputat (samec 100 kg, oženjen 300 kg mesečno, je le neznatno zvišan glede cene, in sicer za samca za 15 K, za oženjenega 45 K na

mesec. Zvišanje teh cen je mogla deželna vlada že z ozirom na ministrsko naredbo glede proste trgovine z dne 18. marca leta 1919. le na znanje vzeti.

Blagoslov vojne.

Anglija dolguje Zedinjenim državam 1050 milijonov frankov v zlatu, Francoska dolguje Ameriki 13.750 milijonov frankov v zlatu, Angliji pa 12.500 milijonov frankov v zlatu, Italija dolguje Ameriki 8125 milijonov frankov v zlatu, Angliji 11.675 milijonov frankov v zlatu, Franciji 875 milijonov frankov v zlatu, Belgiji dolguje Ameriki 2 milijardi frankov v zlatu, Angliji 2450 milijonov frankov v zlatu, Franciji 2250 milijonov frankov v zlatu, Srbija dolguje Ameriki 500 milijonov frankov v zlatu, Angliji 2450 milijonov frankov v zlatu, Franciji 2250 milijonov frankov v zlatu. Vse ostale zavezniške države, tako Romunija, Češkoslovaška itd. skupaj dolgujejo Ameriki 885 milijonov frankov v zlatu, Angliji nad 43 milijard frankov v zlatu, Franciji 1250 milijonov frankov v zlatu, Rusija iz predčasov revolucije dolguje Ameriki 950 milijonov frankov v zlatu, Angliji 14.200 milijonov frankov v zlatu, Franciji 225 milijonov frankov v zlatu. Po računih o vojnih dolgovih je Amerika le upnik in znašajo njene zahteve 27 milijard in 260 milijonov frankov v zlatu, Anglija dolguje 1050 milijonov frankov v zlatu in ima od zaveznikov terjati 43 milijard in 330 milijonov zlatih frankov, Francija dolguje skupaj 26 milijard in 250 milijonov frankov v zlatu, ima pa terjati od zaveznikov 8 milijard in 875 milijonov frankov v zlatu, Italija nima nikakih terjatev, dolguje pa v celoti 20 milijard in 675 milijonov frankov v zlatu, Srbija dolguje skupaj 5200 milijonov frankov v zlatu, Belgija pa 6700 milijonov frankov v zlatu.

Iz strokovne organizacije.

Pozor! Člani Osrednjega društva živilskih delavcev in sorodnih strok za Slovenijo. Vsi člani na Štajerskem naj takoj izročijo svoje članske izkaznice pri blagajniku ali pa pri zaupnikih, da jih izročijo glavnemu blagajniku, ker se te dni vrši pregledovanje od strani centrale. Vršila se bodo tudi zborovanja prihodnji teden v raznih krajih na Štajerskem, ter se bo članom naznanil prostor in čas zborovanja.

Mesečni shod mizarjev podružnica Ljubljana se je vršil 15. t. m. v mali dvorani Mestnega doma. Podpredsednik sodrug Prevc otvori shod in poda besedo blagajniku, ki poroča o blagajniškem stanju preteklega meseca. Navzoči vzamejo to poročilo na znanje. Nato povzame besedo sodrug Zore, ki poroča o mezdnem gibanju, katero se ni završilo tako kot bi se imelo. Če se ni doseglo uspehov kakor bi bilo želeli, ne zadene organizacije nobena krivda. Vsak, kdor le hoče lahko presodi, da je bil kriv temu edino le položaj, ker so se pogajanja vršila v najbolj kritičnem času, t. j. no zlomljeni železničarski stavki. Znano je tudi, kako tesno so združeni gospodje mojstri v zvezi industrijalcev, kar nam tudi ovira mezdna gibanja. Pri vsem tem pa ne da noben odločne besede, temveč se izgovarjajo drug na drugega, češ, kolikor bodo drugi dali, bom dal tudi jaz. Pri naših članih na žalost ni opaziti tiste vzajemnosti kot pri mojstrih. Opazilo se je že večkrat pri mezdni gibanjih, kakor tudi pri zadnjem, da gotove osebe najdejo vedno kakšno kritiko zoper sodruge, ki vodijo mezdno

gibanje. Naj se sodruzi, ki so prizadeti, že enkrat otresejo tiste svoje zahrbtnosti, že pa menijo, da bi sami bolje izvršili, naj pa prevzamejo delo v organizaciji.

Nadalje poroča sodrug Bradeško o veselici, ki se bo vršila o priliki petindvajsetletnice organizacije. Pozivlja člane, naj priobivajo dobitke za to veselico in kar je samo ob sebi umeyno, da tudi med znanci agitirajo za čim največjo udeležbo. Nato ko se ni nihče več oglasil k besedi, se podpredsednik zahvali za udeležbo in zaključuje zborovanje.

Ljubljana: Tukaj smo imeli stavbinski delavci dne 18. t. m. shod, na katerem je orisal sodrug Jarc sedanji položaj stavbinskega delavstva, a obenem označil stališče, katero moramo zavzeti v prihodnosti, ako hočemo, da premagamo nakane združenega kapitalizma. Od sodruga Jarca stavljen predlog za uvedbo zaupniškega sistema na vsakem večjem stavbnem podjetju se je z veseljem sprejel, ker pomeni ureditev in povečanje naše organizacije. Po končanem govoru sodruga Jarca povzame besedo sodrug Tokan, ki nam je razjasnil v prav pretresljivem govoru namen naše organizacije dal poročilo o ujedinenju in o atentatu na 8 urni delavnik. Obema govornikoma se najtopleje zahvaljujemo za njuna pojasnjevalna govora — Delavci.

Ustanovni občni zbor podružnice lesnih delavcev za Dvor in Sotesko. V nedeljo 18. t. m. se je vršil ustanovni občni zbor podružnice lesnih delavcev za Dvor in Sotesko v Dvoru v gostilni pri Zurcu. Zastopnik Osrednjega društva iz Ljubljane s. Bradaška pozdravi navzoče in poroča o pomenu strokovnih organizacij. Podal je jasno sliko, kaj vse preti delavstvu od strani dobro organiziranega kapitalizma, ako se tudi ono ne združi trdno v močne organizacije. Delavstvo se mora otresti kapitalističnega klerikalizma, ki mu obljubljuje samo po smrti nebesa. Vojna nas je mnogo naučila in slovensko delavstvo spoznava, da so klerikalne obljube samo strup za delavce. Govornik tudi pozivlja delavstvo, naj se ne ustraši, četudi g. župnik kaj oznani kot je to storil ko je oznani, da naj njemu prinese knjižice naše organizacije in da morajo biti tam organizirani, kjer je g. podjetnik Javornik. A delavstvo pa ve, da ne spada v tako organizacijo skupno s podjetnikom, ker je že itak samo izkoriščano od njega. Gospod župnik bi pa že imel koristi od tega, zato bi rad delavstvo obdržal v nevednosti, da bi delavstvo še naprej izkoriščali in kadar bi se mogotcem zdelo, bi ga pahnilo zopet v klančice. Delavstvu je pa tega dovolj, župnik naj se briga za svoje zadeve, delavstvo pa naj pusti pri miru, da si samo uredi človeku vredno življenje. Navzoči so z odobravanjem sledili govorniku. Nato se je vršila volitev odbora. Izvoljeni so bili naslednji sodruzi: predsednik Štrukelj Josip, podpredsednik Zavon Ignacij, zapisnikar Slak Alojzij, blagajnik Jordan Ignacij; odborniki: Koprivec Anton, Uršič Jernet, Wok Anton; namestniki odbora: Plut Ivan, Wok Ignacij, Zate Jožef; nadzorstvo: Wolf Leopold in Štrukelj Ivan.

Mezdna gibanja.

STAVBINSKO DELAVSTVO POZOR!

Ker se nahaja stavbinsko delavstvo v Celju, Mariboru in Ptujju v mezdnem gibanju, se svari vsakega v stavbinsko stroko spadajočega delavca, da bi iskal dela v gori imenovanih mestih. Osrednje društvo stavbinskih delavcev v Ljubljani.

Pro domo.

Dne 4. julija 1920 se je v Zidanem mostu vršila konferenca strokovne organizacije železničarjev in je pri tej priliki bila na predlog strokovne organizacije železničarjev v Celju sprejeta nastopna resolucija, ki jo objavljamo brez komentarja.

Glasi se:

Splošna železničarska organizacija za Jugoslavijo, krajevna skupina Celje.

Sodrugji železničarji!

Ker se je v zadnjih časih v našo organizacijo zanesel boj različnih socijalističnih struj, kar organizaciji jemlje ugled in moč, katere pa ravno v teh težkih časih neobhodno potrebuje, predlagamo sledeče zahteve, ki imajo zgolj namen dvigniti v organizaciji solidarnost in zaupanje ter prosimo vse delegate, da glasujejo za te naše zahteve:

1. Železničarska organizacija mora ostati v političnem boju docela nevtralna.

2. Železničarska organizacija se pridruži dejansko strokovni komisiji v Ljubljani, v koji so združene ostale strokovne organizacije in se podvrže njenim pravovelnim sklepom. Tudi naj plača tej vse zaostale prispevke.

3. V dokaz, da je železničarska organizacija nevtralna, se naj pisava strokovnega lista spremeni. Prostorji železničarske organizacije se ne smejo rabiti v politične svrhe.

4. Po posebni komisiji naj se izvrši revizija organizacijskih fondov in blagajne. V to komisijo predlagamo sodruge: Kisovec Karel, Udovč Josip, Ljubljana ožli odbor Pintar Josip, Jesenice, Kovačič Anton, Zidani most, Bračič Štefan, Pragersko, Felicijan Karel, Celje, širši odbor komisije.

Ta komisija naj pregleda poslovanje odbora v smislu na konferenci danih direktiv in naj poroča v rezultatih kongresu ki ga skliče ista z sodelovanjem sedanjega odbora najpozneje tekom enega meseca, in sicer po možnosti v Celju. Na ta kongres je vabiti tudi zastopstvo strokovne komisije v Ljubljani.

Dnevni red kongresa ima obsegati točko: a) poročilo revizijske komisije.

Dopisi.

Celjski birokratizem! Strokovna komisija je sklicala za soboto dne 10. julija 1920 strokovni shod lesnih delavcev, ki bi se bil vršil pri »Jelenu«. Mestni magistrat celjski, je vzel tudi tozadevno prijavo z dne 8. julija 1920 pod Štev. 3537/20 uradno na znanje. Že ob 17. uri popoldne na dan vršitve shoda, se je oglasil g. dr. Fonn kot oblastveni zastopnik v spremstvu policijskega agenta pri gostilničarju, in je vršitev shoda prepovedal. Takih senzacionalnosti dosedaj v Celju nismo bili navajeni, da bi se strokovni shodi prepovedovali, če so zakonito prijavljeni. Radovedni smo zvedeti, od kod prihaja ta sapa, ki je podobna nekakemu „Bismark sistemu“ in ne odgovarja jugoslov. dem. načelom, ki so nam lih svoječasno oznanjevali. Lesnim delavcem pa povemo, da se bo v soboto, dne 17. julija ob 6. uri zvečer shod z istim dnevnim redom v gostilni Svetel Gaberje vršil. Pridite vsi za vaše pravice! (To je ali naivnost ali pa domišljavost ljudi, ki so uradni stroji in bi radi avanzirali).

Razni

Društvo ljubljanskih mizarjev in sorodnih strok v Ljubljani vabi ob priliki 25 letnice svojega obstanka na veliko vrtno veselico, ki se vrši v nedeljo, 1. avgusta 1920 v Švicariji. Vzpored bo jako obširen in zabaven, med drugim srečolov s krasnimi mizarskimi dobitki, šaljiva pošta itd. Pevske točke izvaja pevski odsek „Svobode“, Ljubljana. — Godba na pihala prednaša godbeni odsek „Svobode“, Moste. Po končanem vspredu ples v veliki dvorani Švicarije. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina za osebo 7 kron. Otroci v spremstvu staršev so vstopnine prosti. Vstopnice preskrbi lahko vsak član na dan veselice se pa dobe pri blagajni. Ker je čisti dobiček namenjen skladu za onemogle člane ter vdovam in sirotam članov, vabi k mnogobrojni udeležbi veselični odbor. — Kakor vsa prejšnja leta, se bodo tudi letos potrudili prireditelji, da bo posetnikom dobro postreženo, ter da bo veselica izvrstno animirana. Kdor se hoče ta dan prijetno zabavati, naj se potruji v Švicarijo.

Deveti izkaz o prejetih zneskih za sklad pokrajinske strokovne komisije za Slovenijo v Ljubljani za ostale po žrtvah z dne 24. aprila 1920: Anton Golec, Štore, odračunal nabrani znesek 230 K, delavstvo cementarne v Zidanem mostu K 337.50. Pavčič Franjo, Osijek K 28.

Konzulat Čehoslovaške republike v Ljubljani se nahaja na Bregu št. 8 prvo nadstropje. Med tednom uraduje vsak dan od 8. ure zjutraj do 2. popoldne. Ob nedeljah ne uraduje.

Razglas. Na državni obrtni šoli v Ljubljani se prične šolsko leto 1920/1921 dne 21. septembra t. l. Otvorjeni bodo nastopni oddelki: 1. višja stavbna šola; 2. višja strojna šola; 3. stavbna rokodelska šola; 4. strojna delovodska šola; 5. elektrotehnična delovodska šola; 6. mizarska mojstrska šola; 7. kiparska šola; 8. ženska obrtna šola; 9. posebni tečajji za obrtnike; 10. javna risarska šola. — Sprejemni pogoji: Ad 1.) in 2.) Starost 14 let. Absolvirani 4. razred srednje šole (realna, realna ali humanistična gimnazija) — nezadostni redi v tujih jezikih se ne upoštevajo, ako je uspeh v ostalih predmetih povprečno dovoljen — ali pa absolvirana meščanska šola, ako je učni uspeh v vsa kem predmetu vsaj dovoljen. Sprejemna preizkušnja iz slovenščine, matematike in fizike, za gimnazijce tudi iz risanja. Ad 3.) 4.) in 5.) Starost 17 let. Učno izpričevalo iz dotičnega obrta. Ad 6.) Starost 18 let. Učno izpričevalo iz mizarskega obrta. Najmanj enoletna praksa kot pomočnik iz tega obrta. Ad 7.) in 8.) Starost 14 let. Dovršena ljudska šola. Ad 9.) in 10.) Dokazilo o pripadnosti k dotičnemu obrtu. Vpisnina: Ad 1.) do 8.) 4 K, ad 9.) in 10.) 2 K. Šolnine ni. Vpisovanje: Ad 1.) in 2.) v 1. letnik dne 15. septembra t. l., v višje letnike dne 18. septembra. Ad 4.), 5.), 7.) in 8.) v 1. letnik dne 16. septembra, v višje letnike dne 17. septembra. Ad 6.) dne 16. septembra. Ad 9.) in 10.) od dne 1. do dne 15. oktobra 1920 (tudi pismeno). Dokazila: krstni list in dotična izpričevala o predpisani izobrazbi. Ponavljalne preizkušnje dne 16. septembra ob osmih. Sprejemne preizkušnje ad 1.), 2.), 4.), 5.), 6.), 7.) in 8.) dne 21. septembra t. l. Ad 9.) in 10.) dne 1. oktobra. Ad 3.) dne 3. novembra. Natančnejša pojasnila na razglasni deski v zavodu in na zahtevo pri ravnateljstvu. — V Ljubljani, dne 15. julija 1920. Ravnateljstvo državne obrtne šole.

Iz dežla pod kan je prišlo delavstvo v podjetju zaloge Gössovega piva v Spodnji Šiški, kjer se šopiri sedaj neki g. Sitar. Kot nekdanji avstrijski častnik pač ne more ali noče razumeti, da je treba z delavstvom nekoliko drugače ravnati, kakor je navada z rekruti. Najmanj mu ugaia osemurni delavnik in le resnost zaupnika S. J. ga je prisilila do tega, da se je podvrzel enakim dolžnostim napram delavstvu kakor drugi podjetniki. Tudi ruhe, ki so jih imeli hlanci za časa bivanja Gösso v Ljubljani, so izginile, da morajo sedaj hlanci na umazanih posteljah spati. Smatra li g. Sitar hlance tako malovrednim, da jim niti ruhe ne privoščiti? Tudi soba, v kateri so prei stanovali hlanci, je ta človekoljubnež oddal nekemu bančnemu uradniku v najem, hlance pa spodil v hlev, kjer naj v prahu in smradu uživajo svoj odmor. Toraj tudi v tem oziru je prekosil najemnik g. Sitar nekdanjega gospodarja. Toraj, g. Sitar, je tako napreil in gotovo dosežete svetovni rekord, kar se tiče surovega ravnanja z delavstvom.

Potovanje v inozemstvo. Za potovanje v inozemstvo treba izpolniti nastopne formalnosti. Za potovanje v Dansko: Za daljše bivanje v Danski je treba imeti posebno dovoljenje od kraljeve danske vlade, za potovanje radi trgovine pa je potreben vizum tukajšnjega konzulata. Za potovanje v čehoslovaško republiko in na Poljsko ali za prehod preko njih ne obstajajo druge formalnosti, kakor samo vizum potnih listov s strani čehoslovaških ali poljskih konzulatov ali diplomatskih zastopstev v našem kraljestvu. Isto velja tudi za potovanje v Rumunijo. Kdor pa hoče dalje časa ostati v Rumuniji, mora dobiti posebno dovoljenje od rumunske vlade. Vse osebe ki žele potovati v Avstrijo ali preko nje v kako drugo državo, morajo imeti potne liste z vizumom diplomatskih zastopnikov Avstrije. Diplomatski zastopnik v Belgradu daje vizum za državljane iz Srbije, Srema in Voivodine; državljaniom iz Hrvatske, Slavonije in Medjumurja pa daje vizum pisarna za izdajanje potnih listov v Zagrebu; za Slovenijo izdaje vizum avstrijska komunalna pisarna v Ljubljani; pisarna za izdajanje potnih listov v Sarajevu izdaja potne liste za državljane iz Bosne, Hercegovine in Črne gore. — Glede potovanja v Ameriko velja nastopno: Osebe, ki žele iti v Ameriko, morajo imeti potni list, na katerem mora biti njihova slika in pečat občine, ki jim dovoljuje pot v Ameriko. (Na enem potnem listu se morajo navesti oče, mati, mož in žena, otroci moškega spola pod 16 leti, ženskega spola pod 21 leti). Radi vidiranja potnega lista morajo stranke osebno priti v ameriški konzulat, razen otrok, ki so mlajši od 16. oziroma 21 let, ki so navedeni v istem potnem listu s starši. Razen tega morajo imeti osebe, ki potujejo v Ameriko, tudi spričevalo policijske oblasti o svojem ponašanju. Moški morajo imeti tudi spričevalo policije o svojem službovanju v vojski za časa vojne, t. i. ali so služili v avstro-ogrski vojski. Osebe, ki prihajajo na ameriški konzulat radi vidiranja potnega lista, morajo imeti s seboj še eno sliko, ki jo konzulat po izvršeni deklaraciji zadrži v svojem arhivu. Taksa za vizum je dva dolaria, ki se pa lahko plača v dinariih po dnevnem kurzu, in sicer za vsak potni list. Vizum si morajo stranke nabaviti v oni državi, iz katere potujejo. Stranke si morajo nabaviti vizum vseh držav, skozi katere potujejo do svojega cilja.

Drugi izkaz pokrajinske strokovne komisije za Slovenijo žrtvam z dne 24. aprila 1920 do sedaj izplačanih zneskov od katerih so prijeli: Kramar Ana 1000 K, Korošič Ivan za ml. Peter Kavčnik 500 K, Ivana Založnik 800 K, Marija Verhunc 1000 K, Antonija Rebolj 1200 K, Pirnat Valetin 400 K, Arnšek Franc 600 K.

Osemurni delavnik uvajajo zakonitim potom v Belgiji. Sicer pa tam delavstvo že na celji črti dela po osem ur. Pridobilo si je osemurni delavni čas potom svojih strokovnih organizacij. Državni zbor torej s sklepanjem tozadevnega zakona osemurni delavnik le sankcionira in okrepi. Drugod torej osemurni delavnik uvajajo, pri nas bi ga na najraje odpravili. Delavci, bodite na straži. Istotako uvajajo v Belgiji starostno zavarovanje. Za enkrat bodo starim, za delo nesposobnim delavcem določili po 2 franka na dan.

Zahvale.

Zahvala. Podpisana se zahvaljujem najtopleje vsem zaposlenim sodrugom kemične tovarne v Mostah in vodstvu tovarne, ki so mi darovali 2858 K ob smrti mojega soproga Jakoba Černe, ki je padel kot žrtev na Zaloški cesti. Obenem se zahvaljujem vsem sodrugom iz tovarne in znancem, ki so spremili mojega soproga k zadnjemu počitku. Sodružica Černe, Zadobrova.

Zahvala. Podpisana se zahvaljujem vsem zaposlenim sodrugom kemične tovarne v Mostah, ki so mi poklonili ob smrti mojega soproga Tikeli Franca 618 kron. Obenem se najtopleje zahvaljujem vsem prijateljem in znancem, ki so spremili pokojnika k zadnjemu počitku. Marija Tikeli.

Obvestila.

Funkcionarje onih organizacij, ki so na dolgu za list „Delavec“, nujno prosimo, da račune čim prej poravnajo.

Posamezni odjemalci, kojim smo poslali poštne položnice, naj nam blagovolijo vpslati naročnino, ker bomo vsakemu s 1. avgustom 1920 list ustavili, ako do tega časa naročnine ne preimemo. Naročnina velja za celo leto 32 K, za pol leta 16 K, za četrt leta 8 K. — Upravništvo.

Solidarnostni fond. One funkcionarje, katerim smo svoječasno poslali bloke za solidarnostni fond pokrajinske strokovne komisije za Slovenijo, prosimo, da jih skušajo razpečati ter obračunati. — Tajništvo.

Celje. V nedeljo, dne 1. avgusta 1920 se bo vršila v Celju okrožna konferenca strokovnih organizacij. Konferenca se prične ob 8. uri zjutraj v prostorih hotela „Union“. Celjsko okrožje sega do vstetega Zidanega mostu, Slovenske Bistrice, Rogatca in Brežic. Vse strokovne organizacije so vabljeni, da za gotovo pošljejo svoje zastopnike na to konferenco. Stroške za delegate nosijo podružnice. Vsak delegat se mora izkazati s pooblastilom one organizacije, oziroma podružnice, katera ga je poslala. Za tajništvo okrožne strokovne komisije v Celju A. Leskovšek.

Rabite mlo-odvajajoče sredstvo? Fellerjeve prave Elza-kroglice izvršujejo svojo dolžnost! 6 škatlic 18 K. — Zagorski sok z her kašelj in prsne bolečine 1 steklenica 6 K. — Želodec okrepujoča švedska tinktura 1 steklenica 15 K. — Omot in poština posebej, a najceneje. Eugen V. Feller, Stubica donja, Elza trg št. 334, Hrvatska.

Trpite na revmatizmu in gihitih bolečinah? Vdrnite s pravim Fellerjevim fluidom je takorekoč dobrodejno! 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 36 K.

Izdajatelj in odgovorni urednik
IVAN TOKAN
Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Hirschman Feliks

se je smrtno ponesrečil dne 17. julija na delu pri eskomptni banki v Mariboru, član stavbinskega društva.

Osred. društvo stavb. delavcev.

KAJO DELIC

draguljar in zlatar

Ljubljana, Hilšerjeva ulica št. 4.

nriporoča svojo

zlatarsko in draguljarsko delavnico

za nova dela in popravila vsake vrste, kakor tudi za pozlatovanje in posrebovanje itd. V zalogi ima zlatnine in srebrnine, poročne prstane po vseh vzorcih in merah, uhane i. t. d.

Kupuje tudi zlato in srebro ter plačuje po najvišjih cenah ali pa izmenjava za novo blago.

Miši-podgane stenice-ščurki

in vsa golazen mora poginiti ako porablja te moja najbolj preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljakim mišim K 10—; za podgane in miši K 10—; za ščurke K 10—; posebno močna vrsta K 20—; posebno močna tinktura za stenice K 10—; uničevalec moljev K 10—; prašek za uši v obleki in perilu K 6— in 10— proti mravljam K 10—; proti ušem pri perutnini K 10— prašek proti mrčesu K 6— in 12—; mazilo proti ušem pri ljudeh K 5— in 10—; mazilo za uši pri živini K 6— in 10—; tinktura proti mrčesu na sadju in na zelenjadi (uničevalec rastlin) in mravljam K 10—; mazilo proti garjam K 10—

Pošilja po povzetju zavod za eksport
M. Jünker, Zagreb 6., Petrinjska ul. 8.

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, Franciškanska ulica št. 6.

registrirana uradna in sodna tiska

Tiskovine za šola, šupanstva in urade. Najmodernejšje plakate in vabila - za shode in veselice.

LETNE ZAKLJUČKE

Najmodernejšja uredba za tiskanje listov, knjig, brošur itd. itd.

STEREOTIPIJA LITOGRAFIJA.

Sirite list „Delavec“.

Sodrug!

Vlagajte svoje prihranke v lastno hranilnico!

Poštni čekovni račun št. 10.532.

Telefon Interurban št. 178.

Konsumno društvo za Ljubljano in okolico

sprejema v svojem hranilnem oddelku **hranilne vloge** in jih obrestuje po čistih 4%.

Večje hranilne vloge (nad tisoč kron), katerih vlagatelji se obvezajo, da dvig nejo zneske iz te vloge šele po polletni odpovedni dobi, obrestuje po čistih 4 1/2%.

Za varnost hranilnih vlog jamči blagovna zalog, ki znaša po polletni bilanci okrog 10 milijonov kron, društvena posestva, ki reprezentirajo vrednost nad 2 milijona kron, kakor tudi skladi, rezervni, deležni in dr.

Vloge sprejemajo in izplačujejo

vse podružnice Konsumnega društva za Ljubljano in okolico, ki so:

V Spodnji Šiški v Ljubljani; na Glincih pri Ljubljani; v Ljubljani: Bohoričeva ul., Sedna u Krakovski nasip; Rožna dolina (obč. Vič); v Trzinu na Gorenjskem; na Savi (obč. Jesenice) n Gorenjskem; na Jesenicah (pri Ferjanu); Koroška Bela-Javornik; Borovnica; Radovljica; Kranjska gora; Mojstrana; Celje; Šoštanj; na Koroškem Guštanj, Prevalje, Mežica, Crna Crna II., Pliberk; Maribor; Litija; Št. Lovrenc na Pohorju; Kamnik; Pragersko; Križe pri Trzinu; Sv. Ana pri Trzinu; Gorje pri B'edu; Štore pri Celju; Fala nad Mariborom; Ruše nad Mariborom; Rogaska Slatina; Radoče-Zidanost.

Še podrobnejša pojasnila podajajo zaupniki v navedenih podružnicah a pa osrednja pisarna Konsumnega društva za Ljubljano in okolico, ki je Ljubljani, Spodnja Šiška, Kolodvorska cesta 208.

Pisma naj se pošilja pod naslovom: Ljubljana, poštni predal 18.

Društvo ima na razpolago poštne položnice, s katerimi zamorejo vložniki denarne pošiljkatve pošiljati tudi naravnost v osrednjo blagajno.